

Datum: 31.07.2021

Medij: Blic

Rubrika: Kultura

Autori: Tanja Nježić

Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini; Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine

Napomena:

Površina: 198

Naslov: **Zabrana pozorišta**

Strana: 53

Tanja Nježić

NOVINARKA

Zabrana pozorišta

Poslednjih dana ovdašnji kulturni život obeležila je – zabrana pozorišta! Tačnije predstave Salašarskog pozorišta iz Kavila kod Bačke Topole, „Kazimir i Karolina“, rađene po čuvenom delu Edena fon Horvata.

OTKAZANA JE TURNEJA PO VOJVODINI a sve na zahtev Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine (MNS) u Srbiji, koji je ocenio da se u toj predstavi koristi “neprimeren rečnik”.

Zvuči u najmanju ruku kao “verovali ili ne” zabranjivati pozorišnu predstavu zbog korišćenja neprimerenog rečnika tj. psovki u vreme televizijskog procvata rijalitija i svakovrsnog društveno-političkog vokabulara (i ne samo vokabulara) nezamislivog stepena vulgarnosti, prostote, gadosti...

Kako prenose mediji zabranu predstave zatražio je predsednik MNS Jene Hajnal, koji je naveo da „ta predstava dovodi u pitanje svetlu prošlost i nasleđe ovog pozorišta“. A potpredsednik Upravnog odbora Salašarskog pozorišta Zoltan Devai je rekao da je planirana turneja po vojvođanskim selima prekinuta, iako im Savet nije precizirao suštinu zahteva.

„Ovo je oblik uvodenja cenzure u pozorište ali zaista ne znamo zbog čega. Ne mislim da su psovke u predstavi pravi problem. Bilo je komada u kojima je bilo mnogo više vulgarnog jezika, kritike prema politici, društvu i veri, ali su turneje išle do kraja“, rekao je dodajući da je tekst drame „Kazimir i Karolina“ u predstavi neznatno izmenjen i modernizovan i da će izvođenja biti nastavljena u Kavilu svako veče do 12. avgusta, do kada je turneja bila planirana. „Smatramo da je tako pošteno prema publici i mladim glumcima koji su na njoj radili danonoćno mesec dana. Kazimir i Karolina su ljubavni par čija se veza raspada nakon što je on dobio otkaz a komad pokazuje kako društvo utiče na jednu ljubavnu vezu“, rekao je Devai.

Reditelj predstave Robert Lenard naveo je na svom Fejsbuk profilu da zabranu smatra nedopustivom: „Nisam mislio da se sloboda umetnosti danas ovako može pogaziti. U strahu sam jer istorijsko iskustvo je pokazalo da su ovakve pojave znak mnogo gorih stvari“, naveo je podsećajući da je komad “Kazimir i Karolina” već jednom bio zabranjen, kada pozorište na nemačkom jeziku u januaru 1933. nije smelo da odigra tu predstavu a iste godine 10. maja, zajedno sa ostalim tekstovima Edena von Horvata, komad je zapaljen na glavnim trgovima u Berlinu.

Pomenimo, Salašarsko pozorište iz Kavila duže od četrdeset godina u vojvodjanskim selima organizuje predstave na otvorenom, livadama i poljanama, za publiku koja retko ima priliku da uživo gleda pozorišna ostvarenja. A Eden fon Horvat u svom poslednjem romanu “Dete našeg doba” piše o junaku, prototipu ljudi čija se “izumiteljska snaga u domenu besmisleno opakog čini neiscrpnom”. Svesna ili nesvesna njihova volja da se drugi kinje, gaze i ponižavaju postaje osnovni nagon. Za Štefana Cvajga ovaj roman je jedan od najvažnijih dokumenata nemačke generacije koja je bilo aktivno bilo pasivno (povlačenjem i ćutanjem) iznela fašizam.

